

U C H W A Ł A

w sprawie zmian prawa o ustroju sądów powszechnych

i Okrągłego Stołu dla Wymiaru Sprawiedliwości

Zebranie Przedstawicieli Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów wyraża stanowczy sprzeciw wobec forsowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości zmiany ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz trybu prac legislacyjnych w tym przedmiocie.

Uchwalona ustawa zawiera rozwiązania szkodliwe dla wymiaru sprawiedliwości, które doprowadzą do poddania sądów kontroli władz politycznych. Sędziowie poprzez szeroki i nieprecyzyjny system nadzoru i ocen mogą być narażeni na naciski naruszające ich niezawisłość. Samorząd sędziowski zostanie w praktyce zlikwidowany, a jego rola zostanie sprowadzona do wydawania niewiążących opinii, wyłączając wpływ sędziów na najważniejsze decyzje dotyczące działalności sądów. Prezesi, pomimo ciężkiej na nich odpowiedzialności za kierowane przez siebie sądy, zostaną w znacznym stopniu pozbawieni możliwości wypełniania swych obowiązków i sprowadzeni do roli petentów w stosunku do dyrektorów sądów podlegających Ministrowi Sprawiedliwości. Tak wprowadzona dwuwładza doprowadzi do chaosu organizacyjnego i sporów kompetencyjnych w sądach. Zmiany w organizacji wewnętrznej sądów, w tym likwidacja wydziałów rodzinnych i gospodarczych, nie tylko ograniczą dostęp obywateli do sądu, ale również mogą prowadzić do obniżenia poziomu orzecznictwa poprzez uniemożliwienie sędziom specjalizacji.

Sprzeciw wobec zmiany ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych ze strony organu konstytucyjnego - Krajowej Rady Sądownictwa oraz przedstawicieli wszystkich zawodów prawniczych jest ignorowany. Tryb uchwalania ustawy narusza reguły legislacji, w tym regulamin Sejmu, a w konsekwencji łamie Konstytucję. Argumentacja użyta w Sejmie, że prawo o ustroju sądów powszechnych nie jest ustawą dotyczącą ustroju władz publicznych, stanowi wyraz niezrozumienia zasady trójpodziału władzy i rażącego lekceważenia rangi władzy sądowniczej. W prowadzonych pracach legislacyjnych widoczny jest pośpiech i dążenie do uchwalenia ustawy bez względu na jej jakość jeszcze przed wyborami tylko po to, aby osiągnąć doraźne propagandowe cele.

Prawo o ustroju sądów powszechnych na przestrzeni ostatnich lat było nowelizowane kilkadziesiąt razy, a liczne zmiany były wielokrotnie uznawane przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją. Obecny projekt zmian również budzi szereg wątpliwości co do zgodności z ustawą zasadniczą, w tym w szczególności z jej art. 10.

Zebranie Przedstawicieli Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów apeluje do Prezydenta RP o złożenie wniosku do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie ustawy z 1.07.2011 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz o zwołanie Okrągłego Stołu dla Wymiaru Sprawiedliwości z udziałem władz Rzeczypospolitej, reprezentantów nauki i wszystkich zawodów prawniczych, którego celem będzie opracowanie założeń konstytucji sądów, obejmującej całe polskie sądownictwo. Konieczne jest uchwalenie nowej ustawy ustrojowej sądownictwa, zgodnej z Konstytucją, która będzie spójna i trwała, a obywatelom zagwarantuje prawo do sprawiedliwego sądu. Na takie prawo polskie sądownictwo oczekuje od ponad dwudziestu lat.

Postulujemy również podjęcie działań nad określeniem na nowo drogi dojścia do zawodu sędziego z oceną kandydata dopiero po weryfikacji danych z jego orzekania.

Warszawa, dnia 4 lipca 2011 r.

U C H W A Ł A

w sprawie waloryzacji wynagrodzeń sędziów

Zebranie Przedstawicieli Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów wyraża stanowczy sprzeciw wobec planów władzy wykonawczej obniżenia w 2012 r. wynagrodzeń sędziów w stosunku do średniego wynagrodzenia w kraju.

Wszystkie dotychczasowe spory o wynagrodzenia sędziów wynikały ze zmian w prawie wprowadzanych w celu uzyskania doraźnych oszczędności budżetowych. Dokonywano ich przez manipulowanie podstawą wynagrodzeń, ustalaną w dowolny sposób przez władze polityczne. W Dezyderacie Nr 2 z dnia 23 lipca 2008 r. Sejmowa Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka stwierdziła, że wynagrodzenia sędziów obliczane na podstawie „kwoty bazowej” nie odpowiadają wymogom Konstytucji. Zgłosiła jednocześnie postulat, aby wskaźniki wynagrodzeń sędziowskich nie były w jakimkolwiek stopniu zależne od czynnika politycznego i administracyjnego.

Zmiana ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 9 marca 2009 r., która była wprowadzona przez obecny rząd, miała na celu realizację art. 178 ust. 2 Konstytucji poprzez uniezależnienie wynagrodzeń sędziów, od doraźnych decyzji politycznych. Wprowadziła ona w miejsce „kwoty bazowej” docelowy, jak wówczas deklarowano, mechanizm wiążący wynagrodzenia sędziów z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem w kraju. W razie wzrostu tego ostatniego sędziowie z mocy ustawy uzyskali gwarancję waloryzacji swoich uposażeń. Ten sam rząd łamiąc przez siebie wprowadzoną zasadę podważa zaufanie obywateli do państwa prawa.

W dniu 5 kwietnia 2011 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła „Założenia projektu budżetu państwa na rok 2012”, w których przewidziano m.in. zastosowanie tzw. tymczasowej dyscyplinującej reguły wydatkowej, której elementem ma być zamrożenie funduszu wynagrodzeń we wszystkich jednostkach państwowej sfery budżetowej. Ujawnione plany budżetowe na 2012 r. pokazują, że zaledwie dwa lata po wprowadzeniu stałych i nienaruszalnych zasad wynagradzania sędziów władze polityczne chcą od nich odstąpić. Dzieje się to w sytuacji stabilnego wzrostu gospodarczego i zdecydowanie lepszej od planowanej sytuacji budżetu państwa. Przyjęcie, iż podstawę wynagrodzeń sędziów w 2012 r. ma stanowić średnie przeciętne wynagrodzenie z 2010 r., jest złamaniem kompromisu osiągniętego w latach 2008 – 2009, stanowiąc w istocie powrót do ustalonej przez władzę wykonawczą kwoty bazowej. Podobnie postąpiono w 1993 r., kiedy to odchylenie od średniej krajowej jako podstawy obliczania wynagrodzeń sędziów rozpoczęto od zastosowania naliczania wynagrodzeń sędziów średniej nieaktualnej, sprzed roku. Wtedy również twierdzono, że jest to rozwiązanie wyjątkowe, wynikające z nadzwyczajnych potrzeb budżetu. Stało się ono jednak praktyką coroczną, a w rezultacie średnią krajową zastąpiła „kwota bazowa”, prowadząc do stałego spadku wynagrodzeń sędziów. Efektem takiej polityki był wybuch niezadowolonia w środowisku sędziowskim, którego przejawem były podejmowane akcje protestacyjne a także obniżenie autorytetu wymiaru sprawiedliwości.

Zastosowanie jako podstawy ustalania wynagrodzeń sędziów jakiegokolwiek kwoty innej niż aktualna średnia krajowa przewidziana w przepisach ustawy z dnia 9 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych jest ukrytym powrotem do „kwoty bazowej”. Władza wykonawcza po raz kolejny próbuje ingerować w wynagrodzenie władzy sądowniczej, lekceważąc konstytucyjny nakaz zapewnienia sędziom wynagrodzenia odpowiadającego godności sprawowanego urzędu. Zamrożenie wynagrodzeń sędziów nie może stanowić sposobu naprawy finansów publicznych, gdyż wynagrodzenie sędziów stanowi minimalne obciążenie dla budżetu państwa.

Zebranie Przedstawicieli Zgromadzeń Ogólnych Sędziów Okręgów żąda zaprzestania podejmowania jakichkolwiek prac zmierzających do odstąpienia od mechanizmu kształtowania wynagrodzeń sędziów obowiązujących od 2009 r.

Warszawa, dnia 4 lipca 2011 r.